

Drugi teden | 3. dan

Maranska laguna

Grado - Aquileia - Lignano Sabbiadoro

Od Gradeža in Ogleja do Marana Lagunare in ustja Tilmenta v bližini Lignana Sabbiadoro

Na tej etapi, ki jo bomo premagali s kolesom in nato z ladjo, bomo vstopili v lagunski mesti Gradež in Marano ter nadaljevali do obmorskega letovišča Lignano Sabbiadoro. Prevoz z ladjo je zasebna storitev po naročilu, z možnostjo vkrcanja v Gradežu, Terzu di Aquileia (ustje reke Ausa), Maranu in Lignanu Sabbiadoro.

Lahko pa izberemo tudi drugo možnost. V tem primeru bomo zapeljali na kolesarsko pot, ki vodi okoli Maranske lagune in se dotakne pomembnih zgodovinskih krajev. Ta nas pelje skozi Oglej, čarobno arheološko najdišče, bogat emporij v rimski dobi in upravno središče v obdobju X Regio (Venetia et Histria), pomembno vlogo je mesto dobilo z začetkom krščanstva, postalo je največja srednjeveška škofija (Oglejski patriarhat). Danes pa, zaradi izjemne vrednosti obsežnih arheoloških najdišč in starokrščanskih mozaikov v baziliki Marijinega vnebovzvetja, ki predstavljajo pomemben mejnik v italijanski umetnostni zgodovini, sodi Oglej na Unescov seznam kulturne dediščine.

Ko prispemo v Cervignano, zavijemo proti zahodu, v smeri Torviscosa, ki je primer racionalnosti v urbanizmu v obdobju fašizma, lahko pa se usmerimo na sever in 10 kilometrov sledimo kolesarskim turističnim oznakam. Tako prikolesarimo do Palmanove, z obzidjem obdanega mesta, mojstrovine furlanske vojaške arhitekture: ima obliko devetokrake zvezde in šestkoten glavni trg. Na vhodu v mesto je slikovito srednjeveško naselje Strassoldo, kjer so se ohranili Zgornji in Spodnji grad ter cerkev Santa Maria in Vineis. Ko se znova podamo na cesto proti Lignanu Sabbiadoro, prečkamo izsušeno pokrajino in pridemo do središč Marano Lagunare, Precenicco na reki Stelli, nato ob laguni vse do znanega obmorskega letovišča.

PODATKI O POTEKU POTI

Začetek: Gradež

Cilj: Lignano Sabbiadoro

Dolžina: 82 km

Razmere: dolg odsek med Gradežem in Cervignanom po kolesarski stezi, nato se pot nadaljuje po malo prometnih cestah (razen Cervignano–Torviscosa)

Označbe: prisotne (razen v nekaterih delih)

Intermodalnost: kolo + ladja

UPORABNI NASLOVI

Infopoint Turismo FVG

Grado: tel. +39 0431 877111

Aquileia: tel. +39 0431 919491

Lignano Sabbiadoro: tel +39: 0431 71821;

Prevozi: SAF – Società autoservizi FVG, T (brezplačna številka): 800 915303 (s stacionarnih telefonov)

+39 0432 524406 (z mobilnih telefonov)

e-mail: numeroverde@saf.ud.it;

Prevoz z ladjo: www.friuliinbarca.it

tel +39 339 633 02 88

www.lagoonboatexcursionsaquileia.it

tel. +39 333 257 12 59

2

3

4

1 Gradež, bazilika svete Evfemije

2 Marano, kočje v laguni

3 Gradež, pristanišče

4 Oglej, arheološko območje

POTOVALNI DNEVNIK

Gradež zapustimo po lepi kolesarski stezi, zgrajeni ob mostu, ki vodi prek lagune, vse do Belvedera, kjer se priključimo na novo kolesarsko stezo, speljano po nekdanji železniški progi Cervignano-Belvedere.

V Ogleju, eni zgodovinskih in umetnostnih prestolnic Furlanije, parkiramo kolo in podoživimo čar zgodovine ter se sprehodimo po arheološkem območju, obiščemo narodni muzej in baziliko Marijinega vnebovzvetja (Santa Maria Assunta). Vrnemo se na kolesarsko pot in kolesarimo do Cervignana. Če nas čaka ne priganja, lahko naredimo manjši ovinek proti severu in se po kolesarski poti Alpe-Adria podamo do naselja Strassoldo in do mestne trdnjave Palmanova.

Vrnemo se po isti poti in brez težav kolesarimo proti Torviscosi, urbanemu središču, ki je zraslo v obdobju fašizma, v času razvoja industrijske proizvodnje celuloze in tkanin iz umetnih vlaken. Od tu nas pot vodi v Furlansko nižino, med jarke in kanale, mimo naselja San Giorgio di Nogaro in vasi Carlino; usmerimo se proti jugu in Maranski laguni in kmalu smo v lepem središču Marana Lagunare, kjer so opazni stoletni vplivi Beneške republike. Med kanali, uličicami in trgi lahko občudujemo lepe ribiške hiše, ložo, palačo Palazzo dei Provveditori in tisočletni stolp (Torre millenaria). Nadaljujemo po veličastnem robu lagune, gremo skozi Precenicca in vse do naravnega rezervata ustja reke Strelle.

Tu se usmerimo na jug, proti lepemu polotoku, kjer se med morjem in laguno dviguje kraj Lignano Sabbiadoro, ki se je v 60. letih prejšnjega stoletja razvil v enega najbolj znanih kopaliških krajev na Jadranu.

Vonji na tej etapi so drugačni, če potujemo z ladjo: opazovana z vode je narava v laguni še izrazitejša. Po uri počasne plovbe se lahko potopimo v tišino naravnega okolja, nabitega z vonji in zlatimi odsevi. Ladja se dotika ribiških otokov z značilnimi kočami za močvirja. Svetujemo vkrcanje pri izlivu reke Ause v občini Terzo di Aquileia, od koder lahko priplujemo v turistično središče Lignana Sabbiadoro.